

לחשוב בגדול'

ט: אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדתיו את האלקים
התהלך נח:

כ: ויחל נח איש האדמה ויטע כרם:

אמר רבי ברכיה, חביב משה מנח, נח משונקרא איש צדיק, נקרא
איש אדמה, אבל משה משונקרא איש מצרי, נקרא איש האלקים.

נח נקרא בתחילת הפרשה איש צדיק – כי אותך ראיתי לפני
צדיק בדור הזה... זה היה לפני המבול... מה היה אחרי המבול
ויחל נח איש האדמה – נח ירד מדרגתו כאיש צדיק ונהפך לאיש
אדמה... לאיש של חולין... מה קרה פתאום???

איך יכול להיות שאחרי שנח הצדיק הזה, מוסר נפש במשך מאה
ועשרים שנה לבנית תיבה, כי הקב"ה מצווה אותו... סופג
בדומיה ובהכנעה את זה שאין לו ילדים במשך חמש מאות
שנה... נכנס לתיבה ושם במסירות במשך שנה מטפל בחיות
ובבעלי החיים... אין לו יום ואין לו לילה... ובמדרש תנחומא -
אמר רבי לוי, כל אותן שנים עשר חדש לא טעם טעם שנה, לא
נח ולא בניו, שהיו זקוקין לזון את הבהמה ואת החיה ואת
העופות. - רק יוצא מהתיבה הוא גולש במהירות למדרגת איש
אדמה...

הרש"ר הירש כותב - הרי זו מחשבה מחרידה כעבור אלף ושש
מאות שנה של היסטוריה האנושית נמצא רק איש אחד
ומשפחתו וד' ממשך לבנות את עולמו על האיש האחד הזה.

נח יוצא מהתיבה והעולם שהוא רואה זה לא מה שהוא הכיר...
עולם שומם... אין כלום... והוא צריך להבין את גודל המשימה
... הכל עלי... האחריות עלי... אני אמור להיות הממשיך של
העולם... אני ומשפחתי... והדבר הראשון שהוא עושה זה לטעת
כרם... ולהשתכר... זה חולין... אחרי כל כך הרבה שנים של
עשיית רצון ד' – של בנית תיבה של אמונה ויראה... אחרי שנים
של מסירות... זה מה שעושים כשיוצאים מהתיבה???

ובמדרש רבה - (לו. ג.) ויחל נח איש האדמה נתחלל ונעשה חליל,
למה, ויטע כרם, לא היה לו לטע דבר אחר של תקנה, לא יחור
אחד ולא גרופית אחת, אלא ויטע כרם, ומיכן היה לו, אמר רבי
אבא בר כהנא הכניס עמו זמורות ונטיעות ויחורים של תאנה,
וגרופיות לזיתים, הדא הוא דכתיב ואספת אליך, אין אדם כונס
דבר אלא אם כן היה צריך לו.

בפרשת בראשית כתוב - כט: ויקרא את שמו נח לאמר זה
ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו מן האדמה אשר אררה ה': ומבאר

רש"י - זה ינחמנו. יניח ממנו את עצבון ידינו, עד שלא בא נח לא היה
להם כלי מחרישה, והוא הכין להם, והייתה הארץ מוציאה קוצים
ודרדרים כשזורעים חטים, מקללתו של אדם הראשון, ובימי נח נחה,
וזהו ינחמנו. ואם לא תפרשוהו כך, אין טעם הלשון נופל על השם,
ואתה צריך לקרות שמו מנחם: (רש"י)

נח זה לא הכוונה שהוא בא לנחם אותם, כי אחרת שמו היה מנחם,
אלא נח - יניח ממנו עצבון ידינו... נח היה הממציא הראשון של
המחרישה... עד אז היו זורעים בידיים, והיו יוצאים קוצים... והוא
הביא את הפטנט הראשון של המחרישה... הסטרטאפ הראשון
בבריאה... נפלא...

כשנח יוצא מהתיבה הרי הוא נוטע כרם... מנין יש לו?? אל דאגה על
הכל הוא חשב מראש, הוא הכניס לתיבה זמורות ויחורים... שיהיה
לו...

כותב הרמב"ן - וטעם ויחל כי הוא החל לנטוע כרמים כי הראשונים
נטעו גפן והוא החל לנטוע גפנים רבים שורות שורות הנקרא 'כרם' כי
ברצותו בין לא נטע הגפן כשאר האילנות ועשה כרם...

העולה מן הדברים - כי נח היה אדם בעל חזון גדול... הוא ראה בגדול...
הוא חשב בגדול... החל מהמחרישה ועד נטיעת כרמים... לא בבודדים
אלא בכמויות... וגם הוא לא חשב רק איך להועיל לעצמו, אלא איך
להועיל לכולם... הוא אכן היה האדם הנכון והמתאים להפרכת
השממה... הוא היה האיש המתאים לבניין העולם אחרי החורבן... אך
בצד העיסוק בדברים הגדולים הוא לכאורה החסיר בפרטים
הקטנים... אומר המדרש - לא היה לו לטע דבר אחר של תקנה - אם
הוא היה מחשב נכון... היה מבין כי הכרם, יכול להיות סכנה גדולה
בעת שיקום העולם... כשיוצאים לבנות עולם מחדש צריך להיזהר -
יין - יכול להביא לשכרות... וכאן בעצם התגלה שהוא בעצם איש
אדמה... הוא ירד מדרגתו... הוא התעסק בחולין במקום בקודש...

ורואים את זה גם בחז"ל (זוהר השמטות בראשית רנד) - מה השיב הקב"ה
לנח כשיצא מן התיבה וראה את העולם חרב והתחיל לבכות לפניו,
ואמר רבש"ע נקראת רחום היה לך לרחם על בריותיך... השיבו הקב"ה
- רעיא שטיא' השתא אמרת דא, למה לא אמרת בשעה דאמרית לך
הנני מביא מבול... וכו' - ומבואר שם שהיה טענה על נח, למה לא
התפללת על בני דורך קודם המבול... למה לא היית כאברהם... וכמשה
הנקרא רעיא מהימנא' - שהם מסרו נפשם על בני דורם להשפיע...
להועיל להם... ואילו אתה רק בנית לעצמך תיבה... כעת אתה נזכר
לבכות לפני... ולכן הוא הקריב קרבנות, שהוא הביא את זה ככפרה,
כקרבן עולה, המכפרת על המחשבה... שלא ביקש רחמים על בני דורו
קודם המבול... גם כאן רואים שלפעמים מרוב עיסוק בפרטים
הגדולים, יש איזה חסרון בדברים הקטנים... וצריך לדעת כי הדברים
הגדולים מורכבים כולם מהרבה פרטים קטנים...